

Sygn. akt I ACa 487/12

I ACz 551/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 października 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący :	SSA Joanna Kurpierz
Sędziowie :	SA Ewa Jastrzębska (spr.) SA Barbara Owczarek
Protokolant :	Anna Wieczorek

po rozpoznaniu w dniu 20 września 2012 r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy z powództwa G. C., B. B. (1) i H. P.

przeciwko Skarbowi Państwa - Wojewodzie (...)

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej

z dnia 20 marca 2012 r., sygn. akt I C 399/08

oraz zażalenia powodów na rozstrzygnięcie o kosztach zawarte w zaskarżonym wyroku

1) oddala apelację;

2) oddala zażalenie;

3) zasądza od pozwanego na rzecz powodów 7200 (siedem tysięcy dwieście) złotych tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt I ACa 487/12

I ACz 551/12

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym w dniu 10.12.2008 r. powodowie G. C., B. B. (1), H. P. wniosli o zasądzenie od Skarbu Państwa - Starosty (...) odszkodowania: G. C. 5 500 000 zł, B. B. (1) 1 833 333 zł, H. P. 1 833 333 zł odsetkami od dnia 10 czerwca 2008r. oraz zasądzenie kosztów procesu.

W uzasadnieniu powodowie podali, że orzeczeniem Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w C. z dnia 12.02.1960 r., utrzymanym w mocy orzeczeniem Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w K. z dnia 27 kwietnia 1960r. Skarb Państwa przejął na własność nieruchomość zapisaną w L.(...). S. o pow. 18.1170 ha, stanowiącą własność hipoteczną J. i Z. M. po 1/2 części. Decyzją Samorządowego Kolegium Odwoławczego w B. z dnia 9.01.2008 r., stwierdzono nieważność orzeczenia Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w C. z dnia 12.02.1960 r. Powodowie są spadkobiercami zmarłych J. i Z. M.. Na skutek wydania decyzji z rażącym naruszeniem prawa powodowie ponieśli szkodę, na którą składa się wartość gruntów, zabudowań, oraz wartość utraconych korzyści uzyskiwanych z produkcji rolnej, pozyskiwania drewna, żwiru za okres od daty pozbawienie prawa własności, a także wzrost wartości gruntu związany ze zmianą przeznaczenia gruntów. Pismem z dnia 5.05.2009 r. określili, że za szkodę z tytułu utraty nieruchomości wraz zabudowaniami szacują na kwotę 6 000 000 zł, a szkodę z tytułu utraconych korzyści za okres od 12.02.1960 r. do dnia wniesienia pozwu na kwotę 5 000 0000 zł.

Pozwany wniosł o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu.

Zarzucał, że :

- powodowie nie sprecyzowali wartości przedmiotu sporu, wskazując na szkodę 11 000 000 zł, a żądając zapłaty kwoty 9.166.166 zł;
- po stronie powodów nie ma szkody, gdyż decyzja Samorządowego Kolegium Odwoławczego z dnia 9 stycznia 2008 r. przywróciła stan prawny sprzed daty wydania wadliwej decyzji;
- w/w decyzja stwierdziła nieważność jedynie orzeczenia z dnia 12.02.1960 r. a zatem orzeczenie z dnia 27.04.1960 r. pozostaje w obrocie. Kolegium nie było właściwe do stwierdzenia nieważności w/w decyzji, właściwym jest Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi;
- brak związku przyczynowego między decyzją a szkodą;
- żądanie utraconych korzyści jest nieuzasadnione, skoro powodom nie zwrócono nieruchomości;
- brak udowodnienia wysokości szkody;
- zarzut przedawnienia roszczenia w zakresie szkody rzeczywistej i utraconych korzyści.

Powodowie zmodyfikowali powództwo w ten sposób, że jako wartość utraconych korzyści za 49 lat podali kwotę 980.000 zł, a wartość nieruchomości określili na kwotę 10.020.000 zł.

W dniu 27 stycznia 2010r. sąd wydał wyrok wstępny ustalający odpowiedzialność pozwanego co do zasady za szkodę rzeczywistą i utracone korzyści wyrządzone decyzją (...) z 27 kwietnia 1960r.

Na skutek apelacji pozwanego Sąd Apelacyjny w Katowicach uchylił wyrok wstępny i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania wskazując w uzasadnieniu, że nie było podstaw z art. 318 kpc do wydania wyroku wstępnego.

Pismem z dnia 13.02.2012r. pozwany podniósł zarzut niewłaściwego oznaczenia statio fisci pozwanego zarzucając, iż pozwanego powinien w sprawie reprezentować właściwy wojewoda. Postanowieniem z dnia 29 lutego 2012r. Sąd oznaczył stronę pozwaną jako Skarb Państwa – Wojewoda (...).

Po ponownym rozpoznaniu sprawy wyrokiem z dnia 20 marca 2012r. Sąd Okręgowy w Bielsku-Białej zasądził od pozwanego na rzecz powoda G. C. kwotę 3.168.500 zł z ustawowymi odsetkami

od dnia 21 marca 2012 r. do dnia zapłaty; zasądził od pozwanego na rzecz powoda B. B. (1) kwotę 1.056.166 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 21 marca 2012 r. do dnia zapłaty; zasądził od pozwanego na rzecz powódki H. P. kwotę 1.056.166 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 21 marca 2012 r. do dnia zapłaty; w pozostałym zakresie powództwo oddalił; koszty procesu wzajemnie zniósł między stronami

Postanowieniem z dnia 16 maja 2012r. uzupełnił sentencję wyroku dodając pkt 6 o następującej treści: „nakazuje ściągnąć od powoda G. C. z zasądzonego w pkt. 1 wyroku roszczenia kwotę 38 062 zł na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej tytułem kosztów sądowych, nakazuje ściągnąć od powoda B. B. (1) z zasądzonego w pkt. 2 wyroku roszczenia kwotę 34 480 zł na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej tytułem kosztów sądowych oraz nakazuje ściągnąć od powódki H. P. z zasądzonego w pkt. 3 wyroku roszczenia kwotę 39 720 zł na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej tytułem kosztów sądowych”

W uzasadnieniu ustalił, iż właścicielami nieruchomości do położonej w S. B. o pow. 18,1160 ha wykaz hipoteczny L. 234 gm.kat. S. w okresie II wojny światowej byli Z. M. i J. M. (1). Z. M. zmarła w 1942 r. a J. M. (1) w 1943 r. Do 1944 r. w nieruchomości mieszkali również ich córki - A. i M..

W 1944 r. opuściły Polskę, wyjechały na Zachód Europy.

W 1945 r. w wykazie hipotecznym figurowały następujące wpisy: Karta A: p. bud. 394, działki nr: (...), karta B J. (J.) M. w połowie, Z. M. połowie.

(bezsporne, zaświadczenia Sądu Rejonowego w(...)) k. 168, k.96 akt A G/B - V-2/60/9/15/99).

W kraju została P. (P.) B. - trzecia córka J. i Z. M., która po opuszczeniu gospodarstwa przez siostry objęła go w posiadanie, w tym gospodarstwie była zameldowana. W dniu 20 czerwca 1945 r. Powiatowy Komisarz Ziemi w C. przydzielił P. B. przedmiotowe gospodarstwo rolne po rodzicach do odwołania. W dniu 21 sierpnia 1945 r. Powiatowy Komisarz Ziemi w C. odwołał decyzję z dnia 20.06.1945r. i przydzielił gospodarstwo repatriantom J. H. i M. C. (1). Decyzje nie zawierają żadnego uzasadnienia. W następnym okresie doszło do podziału i faktycznego rozdysponowania nieruchomości na rzecz osób trzecich. P. B. (1) starała się później o odzyskanie gospodarstwa, ale bezskutecznie - odmawiano zwrotu z uwagi na trwałe rozdysponowanie nieruchomości. Na dzień 27.04.1960r. parcele i działki, wchodzące w skład przedmiotowej nieruchomości należały do Skarbu Państwa, L. K., J. K. (1), J. D., Z. D., M. D., F. D., J. G., Z. G., J. Z., A. Z., A. S., J. M. (2), S. K. (1).

(dowody: wyjaśnienia powoda G. C. k. 131-132, pismo k. 159-166 kserokopia decyzji k. 103, 104, pisma 194,196, dokumenty nadania ziemi k. 189,191, decyzje k. 190,192, orzeczenie k. 193, opinia biegłego sądowego J. P. k. 297-299).

Orzeczeniem z dnia 12 lutego 1960r. Nr R L -V Z - (...) Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w C. działając na podstawie art. 9 ust 1 ustawy z dnia 12.02.1958r. o sprzedaży państwowych gospodarstw rolnych oraz uporządkowaniu niektórych spraw związanych z reformą rolną i osadnictwa rolnego postanowiło przejść na Skarb Państwa nieruchomość zapisaną w L. 234 gm. kat. S. o pow. 18,1170 ha, własność hipoteczną J. i Z. M. po 1/2. W uzasadnieniu stwierdziło, że nieruchomość znajdowała się we władaniu Skarbu Państwa w dniu wejścia w życie cyt. ustawy. Odwołanie od orzeczenia wniosła P. B. (2). Orzeczeniem z dnia 27 kwietnia 1960 r. Nr UR.O.31/83/60 Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w K. odwołania nie uwzględniło i zaskarżone orzeczenie zatwierdziło.

(dowody orzeczenia k 85,86 akt Starosty sygn. akt A G/B - V- (...))

Postanowieniem z dnia 20 maja 1960 r. w L.. 234 gm. kat. S. na karcie B jako właściciela - wpisano Skarb Państwa.

(dowód: postanowienie Sądu Rejonowego z dnia 20 maja 1960 r. k. 95 akt Starosty (...) AG/B-Y-2/60/9/15/99).

Z wniosku powodów toczyło się szereg postępowań administracyjnych.

W dniu 23 kwietnia 1991 r. B. B. (1) jako spadkobierca P. B. (3) wniósł o przyznanie zadośćuczynienia za odebrane gospodarstwo. W dniu 28 lutego 1992 r. otrzymał z Urzędu Wojewódzkiego odpowiedź, iż nie istnieje możliwość uwzględnienia roszczenia.

(dowody: k. 38, 41 akt AG/B-Y- (...))

W dniu 5 marca 1999 r. M. C. (2), H. P., B. B. (1) wystąpili do Ministra Rolnictwa i (...) w o stwierdzenie nieważności orzeczeń Prezydium Powiatowej Rady Narodowej i Wojewódzkiej Rady Narodowej. Wyrokiem z dnia 29 listopada 2004 r. Wojewódzki Sąd Administracyjny w W. stwierdził nieważność decyzji Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 marca 2004 r. i poprzedzającej ją decyzji z dnia 9 stycznia 2003 r. Z treści uzasadnienia wyroku wynika, że Minister odmówił stwierdzenia ww. decyzji na tej podstawie, że w dacie wejścia w życie ustawy z dnia 12 marca 1958 r. o sprzedaży państwowych gospodarstw rolnych oraz uporządkowaniu niektórych spraw związanych z reformą rolną Skarb Państwa był we władaniu nieruchomości opisaney w powyższych decyzjach. Sąd uchylając obie decyzje Ministra stwierdził, że orzekał organ nieuprawniony, gdyż kompetencje do orzekania o nieważności decyzji Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej przeszły na Samorządowe Kolegia Odwoławcze. Wyrokiem z dnia 22 września 2006 r. Sąd Administracyjny w G. uchylił decyzję Samorządowego Kolegium Odwoławczego z dnia 12.10.2005 r., stwierdzając, że z akt sprawy wynika, iż orzeczenia wydane zostały niezgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 12.02.1958 r. o sprzedaży państwowych gospodarstw rolnych oraz uporządkowaniu niektórych spraw związanych z reformą rolną i osadnictwa rolnego, gdyż nieruchomości w dacie wejścia w życie w/w ustawy zostały już rozdysponowane.

(dowód : pismo z dnia 5 marca 1999 r. k 99-100 akt, a także k. 80 kserokopii akt 4G /B-Y- (...), kserokopia wyroku z dnia 29 listopada 2004 r. z uzasadnieniem).

Decyzją z dnia 9 stycznia 2008 r. sygn. SKO-I-427/521/26/07 Samorządowe Kolegium Odwoławcze stwierdziło niezgodność orzeczenia Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w C. z dnia 12.02.1960 r. Nr RL.V.Z/5/1/60 utrzymanego w mocy orzeczeniem Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w K. Nr UR. 0.31/83/60 w całości. Uzasadniając swoją decyzję Kolegium stwierdziło, że nie zachowały się żadne dowody, na podstawie których, ograny administracji ustaliły, że nieruchomości objęte L(...).S. w dniu wejście w życie ustawy pozostawały we władaniu Skarbu Państwa. Przepis art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 12.02.1958r. o sprzedaży państwowych gospodarstw rolnych oraz uporządkowaniu niektórych spraw związanych z reformą rolną i osadnictwa rolnego, stanowił, że nieruchomości rolne i leśne objęte we władanie Państwa do dnia wejścia w życie ustawy przejmują się na własność Państwa, bez względu na ich obszar, jeżeli znajdują się nadal we władaniu Państwa lub zostały oddane innym osobom fizycznym lub prawnym w użytkowanie, bez odszkodowania, a długi i ciężary zabezpieczone na tych nieruchomościach umarza się z wyjątkiem służebności gruntowych, których utrzymanie mocy stało się niezbędne.

Kolegium podjęło czynności zmierzające do ustalenia jakie nieruchomości były objęte we władanie przez Państwo w dniu wejścia w życie ustawy.

Kolegium ustaliło, że nieruchomość pow. 4,6750 ha Skarb Państwa zamienił z osobami fizycznymi za nieruchomości przeznaczone na realizację narodowych planów gospodarczych - zalew Z.. Nieruchomość pow. 2,7 ha. została nadana S. K. (2). Nieruchomość pow. 9 ha została nadana J. M. (2). Nieruchomość o pow. 1,37 ha nadana została A. S.. Nadto Kolegium stwierdziło, że przyjmując jako stan wyjściowy zapis w wykazie hipotecznym według stanu na dzień 5.04.1958r., do dnia dzisiejszego Skarb Państwa włada nieruchomością o pow. 16,1697 ha, a dodatkowo częścią nieruchomości stanowiącej drogę włada Gmina S.. Mając powyższe na względzie Kolegium stwierdziło, że orzeczenie Prezydium Powiatowej Rady Narodowej utrzymane orzeczeniem Wojewódzkiej Rady Narodowej zostało wydane z rażącym naruszeniem prawa przez to, że w jego osnowie nie oznaczono szczegółowo przedmiotu przejścia na własność Państwa. Nadto Kolegium stwierdziło, że orzeczenie to także rażąco narusza art. 76 i 77 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22.03.1928 r., przez to, że zostało doręczone tylko jednej ze stron tj. spadkobierczyni P. B. w sytuacji gdy w dniu jego wydania spadkobiercami po J. i Z. M. byli ponadto A. M. i M. M. (3). Kolegium w efekcie stwierdziło rażące naruszenie prawa, stanowiące przesłankę określoną w art. 156 § 1 pkt 2 kpa, skutkującą stwierdzeniem nieważności orzeczenia w całości.

W dniu 23 września 2009 r. powodowie wnieśli do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w B. wniosek o wyjaśnienie wątpliwości treści decyzji z dnia 9 stycznia 2008 r. Postanowieniem z dnia 26.10.2009 r. sygn.. SKO-I (...) Samorządowe Kolegium Odwoławcze w B. wyjaśniło, treść decyzji z dnia 9.01.2008 r. w ten sposób, że tą decyzją Kolegium stwierdziło nieważność orzeczenia Prezydium Narodowej Rady Narodowej w C. z dnia 12.02.1960 r. oraz orzeczenia Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w K.. Wniosek Starosty (...) o ponowne rozpoznanie sprawy nie został rozpatrzony. Postanowieniem z dnia 26 marca 2006 r. Kolegium Odwoławcze w B. umorzyło postępowanie jako bezprzedmiotowe, uznając, że Starosta (...) nie jest legitymowany do zaskarżenia czynności Kolegium.

(dowody; wniosek k. 143-144 ,postanowienie z dnia 26.10.2009 r. k 171-172, decyzja z dnia 26 marca 2008 r. w odpisie akt sygn. SKO 427/542/15/08 k 17-21)

Spadek po J. M. (1) nabyły córki: A. M., P. B. (4) z domu M. ,M. M. (3) po 1/3. Spadek po Z. M. nabyły córki A. M., P. B. (1), M. M. (3) po 1/3. Spadek po A. B. nabyli: wdowa P. B. (2) oraz dzieci H. P., B. B. (1), C. B. po 1/4 części. Spadek po P. B. (2) nabyli H. P., C. B., B. B. (1) po 1/3 części. Spadek po A. M. nabyła :M. C. (2) w 3/ 6, H. P. w 1/6, B. B. (1) w 1/6, C. B. w 1/6 części. Spadek po M. C. (3) nabyli: G. C., M. R., B. R. po 1/3.

Umową o częściowym dziale spadku po M. C. (2) zawartą w dniu 03.08.2008r pomiędzy G. C. a B. R. wierzytelność z tytułu szkody poniesionej wydaniem orzeczenia Prezydium (...) w C. z dnia 12.02.1960r. i Prezydium (...) w K. z dnia 27.04.1960r. przypadła G. C..

Umową o dział spadku po M. C. (2) zawartą w dniu 04.09.2008 r. pomiędzy G. C. a M. R. wierzytelność z tytułu szkody poniesionej wydaniem opisanych wyżej orzeczeń przypadła G. C..

Według stanu z 1947 r. w skład (...) wchodziło 27 parcel, a to p. bud p.gr.nr723,724,727,728,743/1,743/2,744,745,746,747,748,778,779,780,705/1,710,716/1,717,718,749,750,732,733,734,738,735 (dowody: postanowienie Sądu Rejonowego w (...) o stwierdzeniu nabycia spadku z dnia 23 stycznia 1952 r. sygn. akt I Ns 32152 k 23, postanowienie Sądu Rejonowego w (...) z dnia 23 stycznia 1952 i k 24, postanowienie Sądu Rejonowego w Bielsku-Białej z dnia 8 września 1983 r. sygn. akt II Ns 4 73183 k. 25 postanowienie Sądu Rejonowego w (...) z dnia 28 grudnia 1998 r. k. 26 postanowienie Sądu Rejonowego z dnia 12 grudnia 2006 r. k. 27 akt, umowa k 28- akt, umowa o częściowym dziale spadku k. 29 akt, mapa synchronizacyjna z marca 2008 r. sporządzona przez geodetę M. B.). Aktualna wartość rynkowa prawa własności gruntów objętych dawnym L. 234 wynosi 6 124 000 zł, zaś wartość rynkowa zabudowań wg stanu na dzień 27.04.1960r. wynosi 213 000 zł.

(dowody: opinie biegłego sądowego J. K. (2) k. 363-401, 442-447)

Zdaniem sądu pierwszej instancji żądanie powodów jest częściowo zasadne. Powodowie ponieśli bowiem szkodę na skutek wydania decyzji z naruszeniem art. 156 §1 kpa . Zdarzeniem prawnym wywołującym szkodę było wydanie przez (...) w C. decyzji z 12.02.1960r. o przejściu nieruchomości na rzecz Skarbu Państwa. Decyzja z dnia 9 stycznia 2008r. Samorządowe Kolegium Odwoławcze stwierdziło niezgodność decyzji (...) z prawem. Decyzja ta otworzyła powodom drogę odszkodowawczą. Szkoda polegała na utraceniu własności nieruchomości. Została ona trwale rozdysponowana, dlatego też powodom przysługuje jedynie odszkodowanie. Istnieje związek przyczynowy pomiędzy decyzją (...) a szkodą, bo na podstawie tej decyzji Skarb Państwa został wpisany jak właściciel. Powodom przysługuje odszkodowanie obejmujące jedynie szkodę rzeczywistą, zasądzone przez sąd pierwszej instancji odszkodowanie nie zawiera odszkodowania za utracone korzyści, stąd podstawą zasądzonych w pkt 1-3 wyroku kwot były wyliczenia z opinii biegłego sądowego J. K. (3). Na ich podstawie przyjął sąd pierwszej instancji, że aktualna wartość rynkowa prawa własności przedmiotowej nieruchomości wynosi 6 337 000 zł, uwzględniając grunt i zabudowania, stąd też na rzecz powodów zasądził sąd pierwszej instancji stosownie do ich udziałów, następujące kwoty: na rzecz G. C. - 3 168 500zł (udział 3/6) na rzecz B. B. (2) i H. P. - po 1 056 166 zł (udziały po 1/6).W pozostałym zakresie tj. dotyczącym utraconych korzyści, powództwo oddalono — jako nie mające podstawy prawnej. Oddalono powództwo również w części dotyczącej odsetek za okres od 10.06.2008r. do 20.03.2012r. uczyniono tak, albowiem biegły powołany w toku procesu określił aktualną wartość rynkową nieruchomości wg stanu na dzień 27.04.1960r., co powoduje, że

zasądzenie odszkodowania liczonego po wartości obecnej z jednej strony i przyznanie odsetek za okres wstecz, byłoby w tej mierze zasądzeniem tego samego dwakroć. Sąd nie uwzględnił także żądania wartości rynkowej surowców naturalnych podlegających eksploatacji, a leżących w granicach nieruchomości. Sąd pierwszej instancji ustalając wysokość odszkodowania oparł się na opinii biegłego J. K.. Zarzuty względem opinii zostały zgłoszone po upływie określonego stronom przez Sąd 14- dniowego terminu, natomiast zarzuty co opinii uzupełniającej były powieleniem stanowiska z przedniego pisma, a ich uwzględnienie prowadziłyby do obejścia przekroczonego terminu, dlatego Sąd postanowieniem z dn. 17.02.2012r. nie uwzględnił zarzutów strony pozwanej i oddalił wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii uzupełniającej. O kosztach zastępstwa procesowego orzekł sąd na mocy art. 100 kpc znosząc je wzajemnie, gdyż powodowie utrzymali się z żądaniem w około 50%. O kosztach sądowych orzekł na mocy art. 113 ust.2 pkt.1 ustawy o kosztach sądowych.

Od wyroku tego wniósł apelację pozwany, a powodowie zażalenie.

Pozwany zaskarżył wyrok w punkcie 1,2 i 3. Wyrokowi zarzucił:

I. naruszenie przepisów postępowania

- art. 233 kpc polegające na błędnej ocenie materiału dowodowego i ustaleniu, iż pomiędzy nieważnymi decyzjami podjętymi przez (...) w C. z dnia 12.02.1960 r. i (...) w K. z dnia 27.04.1960 r. a wyrządzeniem szkody oczywisty jest związek przyczynowy oraz że powodowie ponieśli i udowodnili szkodę jak też na oparciu ustaleń w zakresie wysokości szkody na opinii biegłego sądowego J. K. (2) z dnia 19 sierpnia 2011 r. i uznaniu jej za prawidłową

- art. 328 § 2 kpc poprzez brak faktycznego uzasadnienia stwierdzenia, że pomiędzy nieważnymi decyzjami podjętymi przez (...) w C. z dnia 12.02.1960 r. i (...) w K. z dnia 27.04.1960 r. a wyrządzeniem szkody zachodzi oczywisty związek przyczynowy,

- art. 236 kpc w zw. z art. 278 kpc poprzez błędne oznaczenie faktów podlegających stwierdzeniu w postanowieniu dowodowym z dnia 29 kwietnia 2011 r. dopuszczającym dowód z opinii biegłego na okoliczność ustalenia aktualnej wartości rynkowej gruntów obj. L. 234 o łącznej pow. 18 1160 ha wskazanych w opinii geodety mgr inż. J. P. z dnia 30.12.2010 r. tj. uwzględnienia aktualnego przeznaczenia ww. gruntów w planie zagospodarowania przestrzennego przy pominięciu uwzględnienia stanu nieruchomości na datę wyrządzenia szkody;

- art.207 § 2 kpc w zw. z art. 207 § 3 kpc poprzez pominięcie stanowiska pozwanego (w tym zarzutów) w zakresie opinii biegłego J. K. (2) na okoliczność wyceny nieruchomości i uznanie, iż złożone one zostały po wyznaczonym terminie, naruszenie art. 207 § 3 kpc poprzez zastosowanie rygoru określonego w tym przepisie pomimo braku ku temu podstaw oraz z naruszeniem prawa strony do obrony swych praw (art. 379 pkt 5 kpc);

II. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia polegający na ustaleniu, że powodowie ponieśli szkodę

III. naruszenie prawa materialnego:

- art. 160 §1, 2, 3 i 6 kpa polegające na uznaniu, iż przepis ten ma zastosowanie w niniejszej sprawie do przypisania odpowiedzialności Skarbu Państwa za wydanie wadliwego orzeczenia (...) w C. z dnia 12.02.1960 r.

- art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 15 listopada 1956 r. o odpowiedzialności Państwa za szkody wyrządzone przez funkcjonariuszów państwowych (Dz. U nr 54 poz. 243),

- naruszenie art. 1 ust 1 dekretu PKWN z dnia 6 września 1944 r (Dz. U z 1945 r. Nr 3 poz. 13) w zw. z art. 1 ust. 1 oraz 9 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca o sprzedaży państwowych nieruchomości rolnych oraz uporządkowaniu niektórych spraw, związanych z przeprowadzeniem reformy rolnej i osadnictwa rolnego (Dz. U. nr 17 poz. 71) polegające na nieuwzględnieniu w ocenie związku przyczynowego faktu, iż nieruchomość ozn. L. 234 objęta była działaniem przepisów o reformie rolnej, na podstawie których wydane zostały akty prawne rozporządzające parcelami należącymi

do nieruchomości ozn. L. 234, a które to akty poprzedziły wydanie orzeczenia (...) w C. z dnia 12.02.1960 r. i (...) w K. z dnia 27.04.1960 r.,

- art. 361 § 1 kc polegające na uznaniu, iż pomiędzy nieważnymi decyzjami podjętymi przez (...) w C. z dnia 12.02.1960 r. i (...) w K. z dnia 27.04.1960 r. a wyrządzeniem szkody oczywisty jest związek przyczynowy,

- art. 6 kc przez niewłaściwe zastosowanie polegające na uznaniu, iż powodowie udowodnili, że pomiędzy nieważnymi decyzjami podjętymi przez (...) w C. z dnia 12.02.1960 r. i (...) w K. z dnia 27.04.1960 r. a wyrządzeniem szkody zachodzi związek przyczynowy;

- art. 160 § 1, 2 kpa w zw. z art. 361 § 2 kc polegający na uznaniu, iż powodowie ponieśli szkodę;

- art. 6 kc w zw. z art. 361 § 2 kc przez niewłaściwe zastosowanie polegające na uznaniu, że powodowie wykazali szkodę.

- art. 6 kc przez niewłaściwe zastosowanie polegające na uznaniu, że w sytuacji określonej w art. 361 kpc powód udowodnił poniesione straty i ich wysokość (art. 363 § 2 kc).

- art. 361 § 1 i 2 kc w zw. z art. 363 § 2 kc poprzez przyjęcie, że powodowie ponieśli szkodę w wysokości odpowiadającej wartości gruntów uwzględniającej położenie nieruchomości w aktualnym planie zagospodarowania przestrzennego przy jednoczesnym braku uwzględnienia stanu nieruchomości na datę wskazaną jako data wyrządzenia szkody.

Powołując się na powyższe naruszenia, wnosił o :

- zmianę zaskarżonego wyroku w pkt 1, 2 i 3 poprzez oddalenie powództwa w całości, stosowną zmianę postanowienia o kosztach postępowania przed Sądem I instancji oraz zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym, wg norm przepisanych,

względnie o:

- uchylenie zaskarżonego wyroku w pkt 1, 2 i 3 i przekazanie Sądowi Okręgowemu w Bielsku - Białej do ponownego rozpoznania i orzeczenia o kosztach postępowania apelacyjnego

Jednocześnie pozwany wnosił o zawieszenie postępowania na podstawie art. 177 § 1 pkt 3 kpc do czasu rozpoznania sprzeciwu prokuratora wniesionego w dniu 19 kwietnia 2012 r. od decyzji Samorządowego Kolegium Odwoławczego w B. z dnia 9 stycznia 2008 r. Wniosek ten uzasadniał faktem, iż w dniu 19 kwietnia 2012r. prokurator Prokuratury Okręgowej w Bielsku – Białej wniósł sprzeciw od decyzji samorządowego kolegium odwoławczego z dnia 9 stycznia 2008r. Pozwany kwestionuje bowiem kompetencje Samorządowego Kolegium Odwoławczego do stwierdzenia nieważności decyzji (...) z 12.02.1960r. Złożony sprzeciw zmierza do zakwestionowania legalności prejudykatu w niniejszej sprawie, a od istnienia prejudykatu zależy legitymacja do dochodzenia odszkodowania na podstawie art. 160 kpa od Skarbu Państwa.

Powodowie wnieśli zażalenie na postanowienie uzupełniające wyrok w części dotyczącej kosztów sądowych (punkt 6 wyroku). Zarzucili naruszenie art. 108¹ kpc w zw. z art. 113 uoks przez ich zastosowanie, mimo, iż w punkcie 5 wyroku sąd orzekł na podstawie art. 100 kpc o zasadach ponoszenia przez strony kosztów.

Domagali się zmiany tego postanowienia przez uchylenie go w całości.

SĄD APELACYJNY ZWAŻYŁ CO NASTĘPUJE:

Zarówno apelacja jak i zażalenie zasadne nie są i skutku odnieść nie mogą.

Na wstępie wskazać należy, iż brak było w tym stanie rzeczy w ocenie Sądu Apelacyjnego podstaw do zawieszenia postępowania na mocy art. 177 § 1 pkt 3 kpc. Zgodnie z tym artykułem sąd może zawiesić postępowanie z urzędu jeżeli rozstrzygnięcie sprawy zależy od uprzedniej decyzji administracyjnej. Pozwany uzasadniał konieczność

zawieszenia postępowania tym, iż w dniu 19 kwietnia 2012r. Prokurator Prokuratury Okręgowej w Bielsku – Białej wniósł sprzeciw od decyzji Samorządowego Kolegium Odwoławczego z dnia 9 stycznia 2008r. Pozwany kwestionuje bowiem kompetencje Samorządowego Kolegium Odwoławczego do stwierdzenia nieważności decyzji (...) z 12.02.1960r. i złożony sprzeciw zmierza do zakwestionowania legalności prejudykatu w niniejszej sprawie, a od istnienia prejudykatu zależy legitymacja do dochodzenia odszkodowania na podstawie art. 160 kpa od Skarbu Państwa. Rację ma wprawdzie skarżący, iż decyzja Samorządowego Kolegium Odwoławczego otworzyła powodowi drogę do dochodzenia odszkodowania od Skarbu Państwa, jednakże nie było potrzeby zawieszania postępowania, gdyż **decyzją z dnia 14 sierpnia 2012r. Samorządowe Kolegium Odwoławcze w B. rozpatrzyło sprzeciw Prokuratora Okręgowego w Bielsku Białej z 19 kwietnia 2012r. od decyzji Samorządowego Kolegium Odwoławczego w B. z dnia 9 stycznia 2008r. w przedmiocie stwierdzenia nieważności orzeczenia (...) w C. z dnia 12.02.1960r. o przejęciu na rzecz Skarbu Państwa nieruchomości objętej (...) 234 gm. kat. S. własność hipoteczna J. i Z. M. po 1/2 - i odmówiło stwierdzenia nieważności tej decyzji.** Decyzja odmawiająca stwierdzenia nieważności jest prawomocna, ostateczna i podlega wykonaniu od dnia 4 września 2012r. Nie było zatem podstaw do zawieszania postępowania do czasu rozpatrzenia sprzeciwu Prokuratora, skoro został on ostatecznie rozpoznany. Zdaniem Sądu Apelacyjnego nie było koniecznym wydanie postanowienia o odmowie zawieszania postępowania, skoro równoznaczne z taką odmową jest wydanie wyroku w sprawie, zwłaszcza, że na postanowienie o odmowie zawieszenia postępowania nie służy zażalenie.

Apelacja pozwanego nie jest zasadna.

Wbrew zarzutom pozwanego sąd pierwszej instancji ustalił prawidłowy stan faktyczny, wszechstronnie rozważył zebrany w sprawie materiał dowodowy, dokonując oceny zebranego w sprawie materiału nie przekroczył zasady swobodnej oceny dowodów, prawidłowo także zastosował prawo materialne.

Zgodnie z art. 417¹ § 2 kc jeżeli szkoda została wyrządzona przez wydanie ostatecznej decyzji jej naprawienia można żądać po stwierdzeniu we właściwym postępowaniu niezgodności z prawem tej decyzji. Zgodnie z poglądem wyrażonym przez Sąd Najwyższy w uchwale pełnego składu z dnia 31 marca 2011 r. (III CZP 112/10, zam. OSNC 2011/7-8/75), który to pogląd Sąd Apelacyjny całkowicie podziela do roszczeń o naprawienie szkody wyrządzonej ostateczną decyzją administracyjną wydaną przed dniem 1 września 2004 r., której nieważność lub wydanie z naruszeniem art. 156 § 1 k.p.a. stwierdzono po tym dniu, ma zastosowanie art. 160 § 1, 2, 3 i 6 k.p.a. Jeśli natomiast ostateczna wadliwa decyzja administracyjna została wydana przed dniem wejścia w życie Konstytucji, odszkodowanie przysługujące na podstawie art. 160 § 1 k.p.a. nie obejmuje korzyści utraconych wskutek jej wydania, choćby ich utrata nastąpiła po wejściu w życie Konstytucji. Prawidłowo zatem sąd pierwszej instancji oddalił żądanie powodów w części dotyczącej zapłaty za utracone korzyści, wyrok w tej części jest prawomocny, zakresem apelacji jest objęte jedynie odszkodowanie za wyrządzoną szkodę rzeczywistą, a tą sąd pierwszej instancji, wbrew zarzutom skarżącej ustalił prawidłowo.

Oczywistym jest, że to powodowie muszą wykazać wszystkie przesłanki odpowiedzialności pozwanego, a więc fakt, iż została im wyrządzona szkoda przez wydanie ostatecznej decyzji administracyjnej, wysokość szkody oraz normalny związek przyczynowy pomiędzy wydaniem ostatecznej decyzji administracyjnej, a szkodą, a także fakt, że we właściwym postępowaniu stwierdzono niezgodność ostatecznej decyzji administracyjnej z prawem, jednakże w ocenie Sądu Apelacyjnego wbrew zarzutom skarżącego powodowie wykazali wszystkie przesłanki odpowiedzialności pozwanego z art. 417¹ § 2 kc konieczne do przyznania im odszkodowania.

Zdarzeniem prawnym, z którym powodowie, w ocenie Sądu Apelacyjnego słusznie, wiązali swoją szkodę było wydanie decyzji administracyjnej przez Powiatową Radę Narodową w C. z dnia 12.02. 1960r., utrzymanej w mocy decyzją Wojewódzkiej Rady Narodowej z dnia 27 kwietnia 1960r. Decyzją tą nieruchomość należąca do poprzedników prawnych powodów **została przejęta na rzecz Skarbu Państwa.** Decyzja ta spowodowała utratę własności nieruchomości przez poprzedników prawnych powodów. Na jej podstawie Skarb Państwa został wpisany postanowieniem z dnia 20 maja 1960r. w L. 234 **jako właściciel.** Chybione są zarzuty skarżącego, że poprzednicy prawni powodów utracili własność nieruchomości wcześniej, na podstawie innych aktów prawnych rozporządzających

parcelami wchodzącymi w skład tej nieruchomości na rzecz innych osób, a także, że poprzednicy prawni powodów utracili własności nieruchomości na podstawie dekretu PKWN z 6 września 1944r. Zebrany w sprawie materiał dowodowy nie daje podstaw do takich ustaleń. Nie ma bowiem żadnej decyzji, mocą której poprzednicy prawni powodów zostaliby pozbawieni własności nieruchomości. Znajdujące się w aktach decyzje Komisarza Ziemskiego jedynie „przydzieliły” gospodarstwo repatriantom, a także doszło do faktycznego rozdysponowania nieruchomości na rzecz innych osób lecz **własności nieruchomości poprzednikom prawnym powodów nie zabrano. Nadal figurowali w (...) jako właściciele. Poprzedników prawnych powodów pozbawiono własności nieruchomości dopiero decyzją (...) z 12.02. 1960r., na podstawie której Skarb Państwa ujawnił się jako właściciel.** Gdyby faktycznie, jak zarzuca skarżący Skarb Państwa stał się właścicielem tej nieruchomości np. na podstawie dekretu PKWN nie byłoby potrzeby wydawania decyzji (...) z 12. 02. 1960r. przejmującej na Skarb Państwa własność tej nieruchomości. Reasumując prawidłowo przyjął sąd pierwszej instancji, że zdarzeniem prawnym pozbawiającym poprzedników prawnych powodów własności nieruchomości była decyzja (...) z 12.02.1960r. Jak wynika z niekwestionowanych ustaleń faktycznych decyzją z dnia 9 stycznia 2008r. wydaną przez Samorządowe Kolegium Odwoławcze stwierdzono nieważność **decyzji (...) z 12.02.1960r. i utrzymując ją w mocy decyzji (...) z 27 kwietnia 1960r. Kolegium to stwierdziło, że decyzje te zostały wydane z rażącym naruszeniem prawa stanowiącym przesłankę określoną w art.156 § 1 pkt2 kpa skutkującą stwierdzeniem nieważności orzeczenia w całości.** W uzasadnieniu stwierdziło, że nie było podstaw do przyjęcia, że nieruchomości objęte L. 234 gm.kat. S. w dniu wejście w życie ustawy z dnia 12.02.1958 r. o sprzedaży państwowych gospodarstw rolnych oraz uporządkowaniu niektórych spraw związanych z reformą rolną i osadnictwa rolnego pozostawały we władaniu Skarbu Państwa czyli nie było podstaw do zastosowania przepisu art.9 ust. 1 tej ustawy, nadto w osnowie decyzji nie oznaczono szczegółowo przedmiotu przejęcia na własność Państwa, poza tym orzeczenie to także rażąco narusza art. 76 i 77 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22.03.1928 r., przez to, że zostało doręczone tylko jednej ze stron tj. spadkobierczyni P. B. w sytuacji gdy w dniu jego wydania spadkobiercami po J. i Z. M. byli ponadto A. M. i M. M. (3).

Chybione są zarzuty skarżącego, że decyzja Samorządowego Kolegium Odwoławczego nie obejmowała decyzji (...) z 27 kwietnia 1960r. postanowieniem z dnia 26 .10. 2009r. SKO wyjaśniło treść decyzji z 9 stycznia 2008r w ten sposób, że tą decyzją kolegium stwierdziło nieważność orzeczenia (...) z 12.02.1960r. i (...) z 27.04. 1960r.

Chybione są także zarzuty skarżącego, że Samorządowe Kolegium Odwoławcze nie miało kompetencji do stwierdzania nieważności decyzji (...) i (...). Skarżący próbował nawet wzruszyć tą decyzję domagając się stwierdzenia jej nieważności, jednak jego wnioski odmówiono decyzją SKO z dnia 14.08.2012r., o czym była mowa wyżej. W ocenie Sądu Apelacyjnego takich zarzutów podzielić nie sposób. Wskazać przy tym należy, iż powodowie zainicjowali postępowanie administracyjne w sprawie stwierdzenia nieważności orzeczeń (...) i (...) występując do Ministra Rolnictwa i (...). Orzeczenie Ministra Rolnictwa zostały uchylone wyrokiem Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w W., w uzasadnieniu wyroku stwierdzono, że Minister Rolnictwa nie jest organem uprawnionym do orzekania w tej kwestii, gdyż kompetencje do orzekania o nieważności decyzji Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej przeszły na Samorządowe Kolegia Odwoławcze .Wydając decyzję z dnia 9 stycznia 2008r. Samorządowe Kolegium Odwoławcze podzieliło pogląd zawarty w uzasadnieniu WSA w Warszawie z dnia 29.11.2004r., że po 1998r. zgodnie z art. 94 ustawy z dnia 13.10. 1998r.- przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną (Dz. U. Nr 133, poz. 872)- do właściwości Starosty przechodzą, jeśli przepisy szczególne nie stanowią inaczej, jako zadania z zakresu administracji rządowej, określone w przepisach zadania urzędów rejonowych i rządowej administracji ogólnej oraz zadania i kompetencje kierowników tych urzędów. Zatem jeżeli kompetencje kierowników urzędów rejonowych do orzekania w tych sprawach w pierwszej instancji przeszły na starostę – to art. 17 pkt1 kpa stanowi podstawę do rozstrzygnięcia właściwości rzeczowej i przesądza o tym ,że sprawa stwierdzenia nieważności decyzji wydanych na podstawie ustawy z dnia 12.03.1958r o sprzedaży państwowych nieruchomości ...- jest Samorządowe Kolegium Odwoławcze.

Zatem poprzednikom prawnym powodów przejęto na Skarb Państwa nieruchomości, której byli właścicielami .Wyrządzono im zatem szkodę, gdyż pozbawiono ich własności nieruchomości. Szkodę tę wyrządzono

ostateczną decyzją administracyjną wydaną przed dniem 1 września 2004 r., nieważność jej stwierdzono po dniu 1 września 2004r. ma więc zastosowanie art. 160 § 1, 2, 3 i 6 k.p.a. Ponieważ ostateczna wadliwa decyzja administracyjna została wydana przed dniem wejścia w życie Konstytucji, odszkodowanie przysługujące powodom na podstawie art. 160 § 1 k.p.a. nie obejmuje korzyści utraconych wskutek jej wydania, choćby ich utrata nastąpiła po wejściu w życie Konstytucji, powodowie mogą zatem dochodzić jedynie poniesionej rzeczywistej szkody.

Art. 160 § 1 kpa stanowi, iż stronie, która poniosła szkodę na skutek wydania decyzji z naruszeniem przepisu art. 156 § 1 albo stwierdzenia nieważności takiej decyzji, służy roszczenie o odszkodowanie za poniesioną rzeczywistą szkodę, chyba że ponosi ona winę za powstanie okoliczności wymienionych w tym przepisie § 2 tego artykułu stanowi, iż do odszkodowania stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego, z wyłączeniem art. 418 tego kodeksu. Z mocy § 3 odszkodowanie przysługuje od organu, który wydał decyzję z naruszeniem przepisu art. 156 § 1, chyba że winę za powstanie okoliczności wymienionych w tym przepisie ponosi inna strona postępowania dotyczącego tej decyzji; w tym ostatnim przypadku roszczenie o odszkodowanie służy w stosunku do strony winnej powstania tych okoliczności. Zgodnie z § 6 roszczenie o odszkodowanie przedawnia się z upływem trzech lat od dnia, w którym stała się ostateczna decyzja stwierdzająca nieważność decyzji wydanej z naruszeniem przepisu art. 156 § 1 albo decyzja, w której organ stwierdził, w myśl art. 158 § 2, że zaskarżona decyzja została wydana z naruszeniem przepisu art. 156 § 1.

Nie ma zatem racji skarżący, że sąd pierwszej instancji naruszył prawo materialne stosując artykuł 160 kpa.

Niezasadne są podnoszone przez skarżącego zarzuty, iż nie ma normalnego związku przyczynowego w rozumieniu art. 361 § 1 kc pomiędzy wydaniem niezgodnej z prawem decyzji, a szkodą powodów. Jak wyżej podniesiono tą niezgodną z prawem decyzją pozbawiono poprzedników prawnych powodów własności nieruchomości, na jej podstawie Skarb Państwa stał się właścicielem tej nieruchomości i wpisał się do Księgi wieczystej jako właściciel.

Zatem powodowie mają prawo do odszkodowania, gdyż jak słusznie stwierdził sąd pierwszej instancji nieruchomość została trwale rozdysponowana, zatem naprawienie szkody może nastąpić jedynie przez zapłatę sumy pieniężnej (art. 363 § 1 kc). Jak wynika z cytowanej wyżej uchwały Sądu Najwyższego ponieważ ostateczna decyzja wyrządzająca powodom szkodę została wydana przed dniem wejścia w życie Konstytucji przysługujące im odszkodowanie nie obejmuje wprawdzie utraconych korzyści, mają jednakże prawo do odszkodowania obejmującego poniesioną stratę. Nie zmienia to faktu, że przysługuje im prawo do odszkodowania obejmującego, jak to wynika z brzmienia art. 160 kpa rzeczywistą stratę. Z mocy art. 363 § kc jeśli naprawienie szkody ma nastąpić w pieniądzu wysokość odszkodowania winna być ustalona według cen z daty ustalania odszkodowania. Trafnie zatem ustalił sąd pierwszej instancji, iż powodom należy się odszkodowanie w wysokości wartości nieruchomości według przeznaczenia nieruchomości w aktualnym planie zagospodarowania przestrzennego oraz zabudowań według stanu na dzień przejęcia oraz cen z chwili obecnej. Wartość tą ustalił w oparciu o opinię biegłego sądowego J. K. (2). Ustalenia tej opinii i wnioski z niej płynące należało podzielić, gdyż opinia ta jest jasna, logiczna, spójna i w ocenie Sądu Apelacyjnego w wystarczający sposób wyjaśnia zagadnienia wymagające wiadomości specjalnych. Powierzchnię gruntów ustalił biegły geodeta J. P. w opinii z 30.12.2010r. Trafnie w ocenie Sądu Apelacyjnego, wbrew zarzutom skarżącego przyjął sąd pierwszej instancji, iż wartość nieruchomości należało ustalić w oparciu o aktualne przeznaczenie gruntów w planie zagospodarowania przestrzennego. Poprzednikom prawnym powodów zabrano nieruchomość, gdyby nie została ona zabrana powodowie byli by właścicielami gruntu o takim przeznaczeniu jak obecnie i w związku z tym o takiej wartości jak ustalił to biegły J. K.. Wskazać trzeba, że wartość zabranej nieruchomości wzrosła bez jakichkolwiek działań, czy też nakładów ze strony skarżącego. Wbrew zarzutom skarżącego przez fakt, że powodom zostało zasądzone odszkodowanie w wysokości rzeczywistej wartości gruntu nie zostali oni nadmiernie wzbogaceni, tym bardziej, że zostali pozbawieni możliwości dochodzenia utraconych korzyści. Nadto odsetki zostały zasądzone od dnia wydania wyroku. Wskazać nadto trzeba, że chybione są zarzuty skarżącego, że sąd błędnie uznał jego zarzuty do opinii biegłego K. za spóźnione. Sąd pierwszej instancji doręczając pozwanemu odpis opinii biegłego wyznaczył mu termin do złożenia zarzutów do opinii. Pozwany, mimo, że był reprezentowany przez fachowego pełnomocnika – Radcę Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa terminu tego nie dochował. Miał zatem sąd pierwszej instancji podstawy do uznania tych zarzutów za spóźnione. Podzielenie stanowiska skarżącego w tym przedmiocie oznaczałoby, że wyznaczanie jakichkolwiek terminów do złożenia zarzutów do opinii w ogóle nie ma sensu, skoro nawet fachowy pełnomocnik

mógły składać zarzuty w każdym czasie. Ponadto zarzuty pozwanego do opinii są w istocie zarzutami do tezy dowodowej sądu, albowiem to sąd polecił biegłemu wycenić nieruchomości w oparciu o przeznaczenie gruntu w aktualnym planie zagospodarowania przestrzennego. Tymczasem skarżący nie zgłosił zastrzeżenia do protokołu w trybie art. 162 kpc mimo, że taki obowiązek miał, nie uprawdopodobnił, że nie zgłosił zastrzeżeń bez swojej winy, a nie było to naruszenie przepisów postępowania, które sąd ma brać pod uwagę z urzędu (patrz. Wyrok SN z 8.04.2010, IIPK 127/09, MP Pr. 2011/1/33).

Niezasadne są w tym stanie rzeczy także i zarzuty dotyczące przedawnienia roszczenia. Zgodnie z § 6 art. 160 kpa mającego zastosowanie w niniejszej sprawie roszczenie o odszkodowanie przedawnia się z upływem trzech lat od dnia, w którym stała się ostateczna decyzja stwierdzająca nieważność decyzji wydanej z naruszeniem przepisu art. 156 § 1 albo decyzja, w której organ stwierdził, w myśl art. 158 § 2, że zaskarżona decyzja została wydana z naruszeniem przepisu art. 156 § 1.

Faktu, że powodowie są następcami prawnymi Z. M. i J. M. (1) oraz części w jakiej nabyli oni spadek pozwany nie kwestionował.

Reasumując apelację pozwanego jako pozbawioną uzasadnionych podstaw należało oddalić na mocy art. 385 kpc.

Niezasadne jest także zażalenie dotyczące kosztów procesu. Sąd pierwszej instancji w wyroku w punkcie 5 orzekł wprawdzie o kosztach procesu wzajemnie je znosząc lecz wbrew zarzutom powodów miał na myśli jedynie koszty zastępstwa procesowego. Wynika to z uzasadnienia wyroku, w którym sąd wskazał, że o tych kosztach orzeka na mocy art. 100 kpc albowiem powodowie utrzymali się z żądaniem prawie w połowie, zatem zakres poniesionych kosztów jest podobny. Tymczasem postanowienie, które powodowie zaskarżyli dotyczyło nie kosztów zastępstwa procesowego lecz kosztów sądowych. Sąd o tych kosztach w wyroku nie orzekł, zatem z mocy art. 108¹ kpc miał nie tylko prawo ale i obowiązek o nich orzec. Powodowie byli zwolnieni od kosztów : powódka H. P. w całości, a powodowie G. C. i B. B. (1) w 95% od każdej opłaty i wydatku. Powodowie przegrali proces w 43%. Zatem z mocy art. 113 ust.2 pkt 1 ustawy o kosztach sądowych ... sąd winien ściągnąć z zasądzonego roszczenia koszty sądowe w takim stosunku, w jakim powodowie sprawę przegrali, gdyż w tym stanie rzeczy skoro na rzecz powodów zasądzono tak wysokie odszkodowanie nie ma podstaw do zastosowania art. 113 ust 4 uoks i odstąpienia od obciążania powodów kosztami sądowymi. W uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia sąd pierwszej instancji szczegółowo wskazał w jaki sposób koszty te wyliczył, powodowie wyliczeń tych nie kwestionowali.

Zażalenie jest w związku z tym nieuzasadnione i należało je oddalić z mocy art. 385 kpc w zw. z art. 397 § 2 kpc.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na mocy art. 98 kpc.